

Anna Fröding. En värld att vinna. Visto förlag.

När Majgull Axelssons roman "Jag heter inte Miriam" kom ut år 2014, ökade också vår förståelse för vad romerna fick lida och utstå under nazitysklands förtryck. Correns bokcirkel kunde berätta om hur man som läsare fick helt nya perspektiv på dagens fråga om romernas plats i Europa. Psykologen Anna Fröding tar på många sätt vid i detta berättande då hon i sin roman "En värld att vinna" lyfter de politiskt oliktankandes situation i Tyskland under 30-talet och andra världskriget. Karl Frisch är en pensionerad läkare som bor i en villa på Lidingö. Karl väntar på att hans barnbarn ska komma för att göra en intervju och film om hans liv. Men på väg till sin morfar blir han brutalt misshandlad till döds av nynazister i en tunnelbanestation. Det öppnar porten till Karl Frischs egna minnen från det Tyskland han växte upp i under 20- och 30-talet. Mamman och pappan var organiserade kommunister. För Karl var det naturligt att göra och tänka som de. Berättelsen följer sedan Karl från det underjordiska arbetet med att sprida propaganda, till avslöjande, fängslande, tortyr och koncentrationsläger. Utmaningen bestod inte bara i grymhet och sadism utan också i de inre ideologiska konflikter som Karls tvingades brottas med, då andra krigsfångar berättade om samma förtryck i Stalins Sovjetunionen. Berättelsen fångar också hur förintelsen av judar trots allt var en mindre angelägen fråga för många tyskar, även av de som själva ifrågasatte och förföljdes av Hitlers nazism. Ibland återvänder författaren till bokens nutid och barnbarnets död som en tragisk påminnelse om att nazismen och andra destruktiva ideologier fortfarande finns.

Anna Fröding skriver enkelt men ändå engagerande. Romanen är lättläst samtidigt som den fångar många komplexa frågor både i historien och i vår egen samtid. "En värld att vinna" är en utmärkt bok för elever i högstadiet och gymnasiet. I en tid då våldsideologier åter igen omger oss och då unga människor från vårt eget land lär sig döda i Syrien, Libyen och Ukraina behövs berättelser om det glorifierade våldets baksida och om medmännisklighet mitt i grymheten.

Jakob Carlander